

Ο νυχτερινός μοτοσυκλετιστής

του Δρα Νίκου Ορφανίδη

Τὰ βράδυα στὴν Κυθρέα, στὴ γειτονιά μου, ἦταν ἓνας μοτοσυκλετιστής. Κάθε βράδυ, τὴν ἴδια πάντα ὥρα, γιὰ χρόνια πολλά, γύριζε μὲ τὴ μοτοσυκλέτα του στὸ σπίτι του. Τὸν ἀκούαμε κάθε βράδυ, ὅπως ἀργά-ἀργά ἔπαιρνε τὶς στροφές, ἀνέπτυσσε ταχύτητα κι ὕστερα πάλι τὴ μείωνε, καὶ γέμιζε ξανὰ τὴ μηχανή του, ἔτσι ὅπως ἔπαιρνε τὶς ἀνηφόρες γιὰ τὸ σπίτι του ὁ γείτονάς μας. Λίγο πιὸ πάνω ἀπὸ τὸ δικό μας σπίτι ἔμενε. Δὲν θυμᾶμαι ἀκριβῶς τὴ δουλειά του. Νομίζω πὼς εἶχε ἓνα καφενεῖο, μᾶλλον, τώρα ποὺ τὸ ξανασκέφτομαι, μιὰ μικρὴ ταβερνούλα εἶχε, ἐκεῖ στὴν πλατεῖα Σεραγίου, λίγοι οἱ πελάτες του, μεγάλοι στὴν ἡλικία, σὰν κι αὐτόν, φεῦγαν νωρίς, γύριζε, λοιπόν, τὸ βράδυ κι αὐτὸς στὸ σπίτι του, ἐμεῖς μόλις πηγαίναμε νὰ κοιμηθοῦμε ἢ μόλις εἶχαμε κοιμηθεῖ, τὴν ἴδια πάντα ὥρα, γύρω στὶς δέκα, τὸν ἀκούαμε, λοιπόν, νὰ γυρίζει μ' ἐκείνη τὴν παλιὰ μοτοσυκλέτα του στὸ σπίτι του.

Δὲν ὑπῆρχαν τότε μεγάλες μοτοσυκλέτες, σὰν κι αὐτὰ τὰ θηρία, ποὺ κρατᾶνε σήμερα οἱ νέοι καὶ πᾶνε καὶ σκοτώνονται. Παλιές μοτοσυκλέτες, μικροῦ κυβισμού, ἄλλες τότε μηχανές. Θυμᾶμαι τὴ μοτοσυκλέτα τοῦ θεῖου μου τοῦ Γιώργου, ἀδελφὸς τοῦ πατέρα μου ἦτανε, ὅλο χαμόγελο ἦταν ὁ καημένος, τὸν θυμᾶμαι, τώρα, ἔτσι ροδοκόκκινος ποὺ ἦταν, μᾶς ἔβαζε καμμιά φορὰ καὶ μᾶς ἔπαιρνε βόλτα. Ἀκουόταν, λοιπόν, μέσα στὴ νύχτα ὁ γείτονάς μας, μ' ἐκεῖνο τὸ χαρακτηριστικὸ θόρυβο, ποὺ βγάζαν οἱ παλιές μοτοσυκλέτες, ρυθμικά, ὅλη ἡ γειτονιά τὸν ἄκουε, μέχρι ποὺ ἔφτανε στὸ σπίτι του, ἔσβηνε τὴ μηχανή κι ὕστερα πάλι ἡσυχία. Τότε ἀλλάζαμε πλευρὸ καὶ κοιμόμαστε.

Τότε δὲν περνοῦσαν αὐτοκίνητα. Οὔτε μοτοσυκλέτες. Ἀραιά, ποῦ καὶ ποῦ, τὶς νύχτες. Λίγοι εἶχαν αὐτοκίνητα, λίγοι καὶ μοτοσυκλέτες. Ἐδῶ ἀκούαμε τὰ τεθωρακισμένα τῶν Ἑγγλέζων, ὅταν περνοῦσαν ἀπὸ τὸν κεντρικὸ δρόμο, τὸ δρόμο Ἀμμοχώστου-Λευκωσίας. Μόλις πλησίαζαν στὴν Κυθρέα, καὶ πρὶν φτάσουν ἀκόμα, ἀκούαμε ἐκεῖνο τὸ χαρακτηριστικὸ βόμβο, ἓνα παράξενο ἦχο, ὅπως γλιστροῦσαν, ὅπως ἔτρεχαν στὴν ἄσφαλτο. Ἦταν κάτι μικρὰ τεθωρακισμένα μεταφορᾶς προσωπικοῦ, σὰν κι αὐτὰ ποὺ βλέπουμε στὶς ταινίες τοῦ Β' Παγκοσμίου Πολέμου, μὲ ἓνα πολυβόλο καὶ μὲ ἀνοικτὴ τὴ θυρίδα, τὸν πυργίσκο ἐκεῖνο, καὶ ὄρθιο τὸν παρατηρητὴ νὰ κοιτάζει ἄλλοτε ἐρευνητικὰ κι ἄλλοτε περιέργα. Ἔτσι, λοιπόν, μάθαμε, τότε, ὅλους τοὺς ἦχους, τοὺς ἦχους τῶν λαντρόβερς, τοὺς ἦχους τῶν φορτηγῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν τεθωρακισμένων τῶν Ἑγγλέζων.

Περνοῦσε, λοιπόν, κάθε βράδυ μὲ τὴ μοτοσυκλέτα του, λέγαμε, «τώρα πάει γιὰ ὕπνο ὁ γείτονάς μας, νὰ κοιμηθοῦμε, ἐπιτέλους, κι ἐμεῖς». Ἀπὸ τὴν ἄλλη, πρωῖ-πρωῖ, ἐμεῖς κοιμόμαστε, τέσσερις ἢ ὥρα, χειμῶνα, καλοκαίρι, ἔφυγε μὲ τὸ πο-

δήλατό του ένας άλλος γείτονάς μας, ο κύρ Χρίστος, ένας καημένος βιοπαλαιστής ήτανε, και πήγαινε στη Λευκωσία. Τέτοια ώρα έπιανε δουλειά. Πού λεωφορεία τέτοια ώρα, χαράματα, σκοτάδι, ούτε κι ο ίδιος είχε αυτοκίνητο, έπαιρνε τὸ ποδήλατό του, ένα ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ παλιά, ἔτριξε ἢ καδένα, μόλις και διέκρινε μὲς στὸ σκοτάδι, μὲ τὸ ἀδύνατο ἐκεῖνο φανάρι τοῦ ποδηλάτου του, τὸν ἀκούαμε καμμιὰ φορά, συνήθως τὸν ἀκούαμε και τὸν βλέπαμε τὸ μεσημέρι, πὸ γύριζε. Ἄλλα χρόνια, ἄλλοι καιροί, πὸ πολὺ πηγαίναμε μὲ τὰ πόδια, ὅπου θέλαμε, κόβαμε μίλια κάθε μέρα, τρέχοντας στοὺς δρόμους. Τώρα κανεὶς δὲν περπατᾷ οὔτε τρέχει οὔτε κινεῖται.

Ἔτσι, λοιπόν, περνοῦσε μὲ τὴ μοτοσυκλέτα του τὰ χρόνια ἐκεῖνα ὁ γείτονάς μας, Τόφα, νομίζω, τὸν λέγανε, εἶχε δύο ἀγόρια στη ΕΟΚΑ, ὁ ένας καταζητούμενος, σὲ κρησφύγετο ήτανε, κι ὁ ἄλλος στὰ κρατητήρια. Τώρα χάθηκαν ὅλοι, δὲν ξέρω ἂν τὰ παιδιά του ζοῦν, ὁ ἴδιος ἔφυγε ἀπὸ καιρό, πήγαν ἀμέσως μετὰ τὸν ἀγῶνα μετανάστες στὴν Ἀφρικὴ και χάθηκαν.

Θυμᾶμαι, τώρα, τότε πὸ γύρισαν και οἱ δυὸ πίσω στὸ σπίτι τους, μὲ τὸ τέλος τοῦ ἀγῶνα. Ὁ ένας πρῶτα κι ὁ ἄλλος ὕστερα. Κερνοῦσαν ἀμυγδαλωτά, «παστίτσια» τὰ λέγαμε, σὰν νὰ ήτανε γάμος ἢ ἀρραβῶνας. Ἔτσι γινόταν τότε. Θυμιάζαν στὸ σπίτι, σὲ ὑποδέχονταν μὲ θυμιατήρι, «καπνιστήρι» τὸ λέγαμε στὴν Κύπρο, και ροδόσταγμα, κι ὕστερα χαιρετούσαμε τὰ παιδιά τους, πὸ γύρισαν ἀπὸ τὰ κρατητήρια κι ἀπὸ τὰ κρησφύγετα. Ὅταν τελείωσε ὁ ἀγώνας και γύρισαν οἱ ἀντάρτες, οἱ καταζητούμενοι ἀπὸ τὰ βουνά, ὕστερα ἀπὸ τὴ Δοξολογία πὸ ἔγινε στὴ Λευκωσία, στὸν Ἄη - Γιάννη ήτανε νομίζω, γύρισαν στὴν Κυθρέα, σχηματίστηκε πομπή, παρέλασαν μὲ τύμπανα και σάλπιγγες και κατέληξαν μὲ τὴ σειρά, ένας-ένας, στὸ σπίτι τους.

Τὰ σκέφτομαι αὐτά, ἄλλα ξεκίνησα νὰ πῶ, γιὰ ἐκείνη τὴν παράξενη μοτοσυκλέτα, και ἄλλα κάθομαι και γράφω. Γυρίζω, ἔτσι, πάλι, ἐπίμονα, σὲ ἐκεῖνα τὰ χρόνια τοῦ ἀγῶνα ἐκείνου, στίς θλιβερὲς μνημὲς μου φαίνεται νὰ γυρίζω, λογαριάζω ξανὰ και ξανά, ὅσα περάσαμε, ὅλους ἐκείνους τῆς παλιᾶς γειτονιάς μου στὴν Κυθρέα, πὸ ἔφυγαν πιά κι ἀπέμειναν ὀριστικὰ στὰ τοπία τῆς μνήμης.

Τώρα πὸ τὸ σκέφτομαι, ἀπὸ ὅλους ἐκείνους δὲν ἔμεινε πιά κανεὶς. Οὔτε ὁ γείτονάς μου, ὁ Ἰάκωβος, μὲ τὸ καφενεδάκι ἐκεῖνο, πὸ καθόμαστε τὰ μεσημέρια τοῦ καλοκαιριοῦ, ἕνα μικρὸ καφενεῖο ήτανε, μὲ κληματαριά, ἀπὸ δίπλα κυλοῦσε μέρα νύχτα, χρόνια, αἰῶνες, τὸ νερὸ τοῦ κεφαλοβρύσου, ἕνα ἀπὸ τὰ πολλὰ, καθὼς τὸ νερὸ μοιραζόταν σὲ πολλὰ ποτάμια και ρυάκια. Ἐφυγε κι αὐτός, τὸν σκότωσαν οἱ Τοῦρκοι, εἶχε τότε κρησφύγετο στὸ σπίτι του ὁ γείτονάς μας ὁ Ἰάκωβος, κανεὶς δὲν πῆρε εἶδηση, τουλάχιστον δὲν μπόρεσαν νὰ τὸ βροῦν οἱ Ἄγγλοι, ἦταν πίσω μιὰ αὐλή, γεμάτη γλάστρες και λουλούδια και μυρτιές. Ἐφυγε κι ὁ ἄλλος καφετζής, παρὰ πέρα τὸ καφενεῖο του, τὸ ἰσοπέδωσαν οἱ Τοῦρκοι, ὅπως και ὅλη τὴ γει-

τονιά, ἔφτειαξαν ἄλλο δρόμο πρὸς τὴ νέα εἴσοδο τῆς Κυθρέας, πρὸς τὴ Χρυσίδα, ἀγνώριστη ἔγινε πιά ἡ γειτονιά μου.

Πιάνω ἕνα-ἕνα τὰ σπίτια τῆς γειτονιάς καὶ δὲν βρίσκω κανένα. Ἐμεῖς πιά σκορπίσαμε, πάει πιά κι ὁ γείτονας μὲ τὸ ποδήλατό του κι ὁ ἄλλος μὲ τὴν παλιά ἐκεῖνη μοτοσυκλέτα, τώρα τὶς νύχτες στὴ Λευκωσία μουγκρίζουν οἱ μοτοσυκλέτες, μεγάλου κυβισμού μοτοσυκλέτες, καὶ τὰ αὐτοκίνητα τῶν νεαρῶν, ποὺ κάνουν ἀγῶνες ταχύτητας. Λυσσωδῶς. Καὶ σκέφτομαι, πὼς τόσα χρόνια δὲν μᾶς ἄγγιξε τίποτε, λὲς καὶ δὲν χάσαμε, ὅπως χάσαμε τὴ μισή μας πατρίδα. Λὲς καὶ δὲν ἀφήσαμε πίσω μας ἐρείπια καὶ χαλασμό καὶ θάνατο.

Γυρίζω, ἔτσι, στὰ τοπία τῆς μνήμης, στὸ μοτοσυκλετιστὴ ἐκεῖνο τῆς νύχτας, στὴν Κυθρέα γυρίζω, στὸ σπίτι μου γυρίζω, στὸ ἀνωῖ τοῦ σπιτιοῦ μου εἶμαι καὶ στὸ μπαλκόνι μας κι ἀκούω ὅλους ἐκείνους τοὺς ἤχους τῶν μηχανοκίνητων ὀχημάτων, μέχρι καὶ τὰ λαντρόβερς καὶ τὰ τεθωρακισμένα τῶν Ἀγγλῶν, ποὺ δὲν ἔφυγαν ποτέ.

Στους γέροντες πρόσφυγες

της Πέτρου Ι. Πετρίδη

Μη φεύγετε.
 Ποιός θα μας οδηγήσει
 στα χωριά
 και τις πόλεις μας;
 Ποιός θα μπει
 στα σπίτια
 ν'ανοίξει τα παράθυρα
 στον ήλιο;
 Για όνομα του Θεού,
 μή φεύγετε.
 Σας έχουμε ανάγκη.
 Σας έχουμε
 απόλυτη ανάγκη.

Από την ποιητική συλλογή
 «Τις Νύχτες της Σιωπής»

Νέα Υόρκη 2000.